

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΣΤΗΝ ΒΟΣΝΙΑ-ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ.

ΔΕΛΤΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020.

ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΒΟΣΝΙΑΣ – ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗΣ.

Η Β-Ε έχει περίπου 1,6 εκατομμύρια εκτάρια γης κατάλληλα για καλλιέργεια. Στην εγχώρια αγορά, οι τομείς με τους καλύτερους διαθέσιμους και παραγωγικούς φυσικούς πόρους είναι τα φρούτα και τα λαχανικά, τα ζώα και τα πουλερικά. Η σημαντικότερη καλλιέργεια είναι το καλαμπόκι, ακολουθούμενη από σιτάρι και κριθάρι.

Μικρές, χαμηλής παραγωγής οικογενειακές εκμεταλλεύσεις κατά μέσο όρο 2-5 εκτάρια χαρακτηρίζουν τη γεωργική παραγωγή, μαζί με τη χαμηλή χρήση εισροών (λιπάσματα, χημικές ουσίες και πιστοποιημένους σπόρους), παλαιότερες πρακτικές διαχείρισης καλλιεργειών και διαχείρισης μετά τη συγκομιδή, καθώς και κακή σιδηροδρομική και οδική υποδομή. Το μερίδιο του γεωργικού τομέα στο ΑΕΠ είναι περίπου 8 τοις εκατό, ενώ αντιπροσωπεύει το 20 τοις εκατό της συνολικής απασχόλησης. Η γεωργία παραμένει κυρίως σε ιδιωτικά χέρια, αλλά οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις είναι μικρές και αναποτελεσματικές, και η χώρα παραμένει καθαρός εισαγωγέας τροφίμων.

Το 2019, οι εισαγωγές γεωργικών προϊόντων διατροφής ανήλθαν σε 1,9 δισεκατομμύρια δολάρια, ενώ οι εξαγωγές αποτιμήθηκαν σε 487 εκατομμύρια δολάρια. Τα γεωργικά προϊόντα αντιπροσωπεύουν μόνο περίπου το 7,5% των εξαγωγών, αλλά αντιπροσωπεύουν το 16,5% των συνολικών εισαγωγών. Τα πρωτογενή εισαγόμενα τρόφιμα περιλαμβάνουν ποτά (αλκοολούχα και μη), σπόρους, προϊόντα καπνού και κρέας και γαλακτοκομικά προϊόντα.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί βασικό τομέα οικονομικής δραστηριότητας στη Β-Ε. Η ηλεκτρική ενέργεια παράγεται τόσο σε θερμικούς όσο και σε υδροηλεκτρικούς σταθμούς, και η χώρα είναι καθαρός εξαγωγέας ηλεκτρικής ενέργειας. Η παραγωγική ικανότητα είναι περίπου 16.000 GWh.

Η Β-Ε έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην ηλεκτρική ενέργεια, ιδιαίτερα λόγω των φυσικών υδροηλεκτρικών πόρων της. Πρόσφατα, ηλιακές και αιολικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας έχουν έρθει σε απευθείας σύνδεση, αλλά παραμένουν ένα μικρό

ποσοστό του συνολικού ενεργειακού μίγματος σε λιγότερο από 2%. Μετά τον πόλεμο του 1992-1995, το άλλοτε ενοποιημένο σύστημα εξουσίας στη B-E χωρίστηκε σε τρεις κάθετα ολοκληρωμένες εταιρείες χωρισμένες κατά μήκος γεωγραφικών/εθνικών γραμμών.

Οι τρεις κρατικές εταιρείες παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας είναι: Elektroprivreda BiH (EPBiH), Elektroprivreda Republike Srpske (ERS) και Elektroprivreda Hrvatske Zajednice Herceg Bosna (EPHZHB). Η πρώιμη διεθνής βοήθεια επικεντρώθηκε στην ανοικοδόμηση της φυσικής υποδομής που καταστράφηκε στον πόλεμο. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας, η διεθνής κοινότητα δαπάνησε εκατοντάδες εκατομμύρια δολάρια από το 1996 έως το 2001 για την ανοικοδόμηση εγκαταστάσεων και δικτύων. Η διεθνής χρηματοδότηση, ιδίως από την Παγκόσμια Τράπεζα, για φυσικές βελτιώσεις συνεχίζεται και η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχει επικεντρωθεί στη θεσμική ενίσχυση και αναδιάρθρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από το 2001.

Όταν κατασκευάστηκε η ενεργειακή υποδομή της B-E από το 1948 έως το 1989, η πρόθεση ήταν να δημιουργηθεί ένας διαφοροποιημένος ενεργειακός εφοδιασμός που κάλυπτε ολόκληρη τη χώρα. Ως εκ τούτου, η σύνθεση παραγωγής ενέργειας της B-E στο σύνολό της είναι περίπου 40 τοις εκατό υδροηλεκτρική και 60 τοις εκατό θερμική (με καύση άνθρακα) παραγωγή - ένα ιδανικό ενεργειακό μείγμα δεδομένου ότι η B-E έχει άφθονους πόρους άνθρακα και πολλαπλούς ποταμούς ιδανικό για την παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας. Δεδομένου ότι οι εταιρείες δημιουργήθηκαν σύμφωνα με εθνικές/γεωγραφικές γραμμές και όχι για τεχνικούς λόγους, υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ τους:

ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.

Κατά την διάρκεια της περιόδου Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 2020, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη εξήγαγε αγαθά αξίας 8,59 δισεκατομμυρίων BAM, ήτοι περίπου 4,4 δις ευρώ, καταγράφοντας μείωση 11,2% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι, ενώ οι εισαγωγές ανήλθαν σε 13,92 δισεκατομμύρια BAM, ήτοι περίπου 7,13 δις ευρώ, μειωμένες δηλαδή σε ποσοστό 14, 8%.

Η κάλυψη των εισαγωγών από τις εξαγωγές ανήλθε σε 61,7%, ενώ το έλλειμμα εξωτερικού εμπορίου ανήλθε σε 5,32 δις BAM, ήτοι περίπου 2,72 δις ευρώ, ανέφερε η Στατιστική Υπηρεσία της B-E σε δελτίο Τύπου.

Οι εξαγωγές προς τις χώρες της CEFTA σε 10 μήνες ανήλθαν σε 1,36 δισεκατομμύρια BAM, ήτοι περίπου 697 εκατ. ευρώ, μειωμένες κατά 13,4% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο

πέρυσι, ενώ οι εισαγωγές ανήλθαν σε 1,77 δισεκατομμύρια BAM, ήτοι περίπου 907 εκατ. ευρώ, μειωμένες κατά 11,7% σε σύγκριση με το 10μηνο του 2019. Η κάλυψη των εισαγωγών από τις εξαγωγές με τις χώρες CEFTA ήταν 77%.

Οι εξαγωγές προς τις χώρες της ΕΕ, κατά την διάρκεια της περιόδου αναφοράς, μειώθηκαν κατά 11,1%, και ανήλθαν σε 6,26 δισεκατομμύρια BAM, ήτοι περίπου 3,21 δις ευρώ, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 15,4% και ανήλθαν σε 8,46 δισεκατομμύρια BAM, ήτοι περίπου 4,33 δις ευρώ. Η κάλυψη των εισαγωγών από τις εξαγωγές με τις χώρες της ΕΕ ήταν 74%.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ.

Με βάση τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν τον Οκτώβριο του 2020, η Κεντρική Τράπεζα της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης ανακοίνωσε ότι, η πρόβλεψη για τον πληθωρισμό είναι 0,27 %, για το τρέχον έτος 2020, σημαντικά χαμηλότερη από προηγούμενες εκτιμήσεις. Αυτό οφείλεται στη γενική επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και της ζήτησης, η οποία αντικατοπτρίζεται άμεσα στην πολύ μικρή αναμενόμενη αύξηση των τιμών.

Για το 2021, ο πληθωρισμός προβλέπεται να είναι 1%, γεγονός που δείχνει ότι δεν αναμένονται σημαντικές πληθωριστικές πιέσεις. Η τρέχουσα ρύθμιση της νομισματικής πολιτικής επέτρεψε σε μεγάλο βαθμό τη διατήρηση του χαμηλού πληθωρισμού, ο οποίος αποτελεί μία από τις προϋποθέσεις για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ ΚΑΙ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ.

Η Ομοσπονδία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης θα δανειστεί επιπλέον 50 εκατομμύρια BAM, ήτοι περίπου 25,64 εκατ. ευρώ, κατά την διάρκεια του Νοεμβρίου 2020, σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες. Συγκεκριμένα, η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση θα πραγματοποιήσει την έκδοση εντόκων γραμματίων σε δημοπρασία μέσω του Χρηματιστηρίου του Σεράγεβο. Η δημοπρασία θα πραγματοποιηθεί στις 17 Νοεμβρίου, και θα προσφέρει έντοκα γραμμάτια ύψους 50 εκατομμυρίων BAM. Η ημερομηνία λήξης είναι ο Μάιος του έτους 2021 και πρόκειται για εξαμηνιαίους τίτλους.

Υπενθυμίζεται ότι και οι δύο οντότητες δανείζονται σε μεγάλο βαθμό φέτος εκδίδοντας ομόλογα και έντοκα γραμμάτια. Οι κύριοι αγοραστές αυτών των τίτλων είναι εμπορικές τράπεζες.

Το Συμβούλιο Υπουργών της Β-Ε ενέκρινε πρόσφατα τις διαπιστώσεις σχετικά με την κατάσταση του δημόσιου χρέους της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και μέχρι τις 30 Ιουνίου του τρέχοντος έτους, το δημόσιο χρέος της Β-Ε ανήλθε σε 12 δισεκατομμύρια και 175,22 εκατομμύρια BAM, ήτοι περίπου 6,24 δις ευρώ, εκ των οποίων το εξωτερικό χρέος είναι οκτώ δισεκατομμύρια και 664,75 εκατομμύρια BAM (71,17 τοις εκατό), ήτοι περίπου 4,44 δις ευρώ, ενώ το εσωτερικό χρέος είναι τρία δισεκατομμύρια και 510,47 εκατομμύρια BAM (28,83 τοις εκατό), ήτοι περίπου 1,8 δις ευρώ.

Το μερίδιο του δημόσιου χρέους της Β-Ε στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) είναι 35,5 τοις εκατό. Στην κατανομή του δημόσιου χρέους, η Ομοσπονδία της Β-Ε συμμετέχει με 50,75%, η Republika Srpska με 48,24% και η Περιφέρεια Brcko με 0,54 τοις εκατό.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΙΣΘΩΝ.

Κατά την διάρκεια του τρίτου τριμήνου του 2020, οι μέσες μηνιαίες ακαθάριστες αποδοχές ανά άτομο που απασχολείται σε νομικά πρόσωπα στη Β-Ε ανήλθαν σε 1.483 BAM, ήτοι περίπου 760 ευρώ και το δεύτερο τρίμηνο του 2020 ανήλθαν σε 1.460 BAM, ήτοι περίπου 748 ευρώ, που σημαίνει ότι οι μέσες μηνιαίες ακαθάριστες αποδοχές το τρίτο τρίμηνο του 2020 σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο του 2019 ήταν ονομαστικά υψηλότερες κατά 1,6%.

Τον Σεπτέμβριο του 2020, το μέσο μηνιαίο ακαθάριστο εισόδημα, ανά άτομο που απασχολείται σε νομικά πρόσωπα στη Β-Ε ανήλθε σε 1.485 BAM, ήτοι περίπου 761 ευρώ, καταγράφοντας ονομαστική αύξηση 1% σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 2019, σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία της Β-Ε.

Σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο του 2019, οι μέσες μηνιαίες ακαθάριστες αποδοχές για τον Σεπτέμβριο του 2020 ήταν ονομαστικά κατά 5,0% υψηλότερες.

Για το τρίτο τρίμηνο του 2020, οι μέσες μηνιαίες καθαρές αποδοχές, ανά άτομο απασχολούμενο σε νομικά πρόσωπα στη Β-Ε ανήλθαν σε 960 BAM, ήτοι περίπου 492 ευρώ και το δεύτερο τρίμηνο του 2020 ανήρχοντο σε 946 BAM, ήτοι περίπου 485 ευρώ, γεγονός που καταδεικνύει ότι, ο μέσος μηνιαίος καταβαλλόμενος καθαρός μισθός ήταν ονομαστικά κατά 1,5% υψηλότερος το τρίτο τρίμηνο του 2020, σε σύγκριση με το δεύτερο τρίμηνο του 2020.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ.

Τα έσοδα από έμμεσους φόρους ανήλθαν σε 6 δις BAM, ήτοι περίπου 3,07 δις ευρώ, κατά την διάρκεια της περιόδου Ιανουαρίου – Οκτωβρίου 2020, καταγράφοντας μείωση σε ποσοστό 10%, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΖΗΜΙΕΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΣΕΡΑΓΕΒΟ.

Το αεροδρόμιο του Σεράγεβο έχει ξεκινήσει διαδικασίες υποβολής προσφορών για συγκέντρωση κεφαλαίων με τη μορφή δανείου ύψους 8,5 εκατομμυρίων ευρώ. Η επιχείρηση έχει πληγεί από την πανδημία coronavirus, και υπολογίζει οικονομικές ζημιές 6,8 εκατομμυρίων ευρώ για το 2020.

Το αεροδρόμιο έχει επιβραδύνει την κατασκευή του νέου επιβατικού τερματικού σταθμού του και άλλες αναβαθμίσεις υποδομών που πραγματοποιούνται. Δημόσια πρόσκληση για αεροπορική εταιρεία πρόθυμη να ανοίξει βάση στην πρωτεύουσα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης το επόμενο έτος ολοκληρώθηκε πρόσφατα, με το Σεράγεβο να προσφέρει διάφορα κίνητρα για τον επιλεγμένο αερομεταφορέα.

Τον Μάιο του 2020, ο αριθμός των αεροπορικών δραστηριοτήτων μειώθηκε κατά 81%, ενώ τα συνολικά έσοδα μειώθηκαν κατά 93% σε σύγκριση με τον Μάιο του 2019. Αναμένεται μείωση του αριθμού των επιβατών κατά περίπου 65% και των λειτουργικών εσόδων κατά 67%, σε σύγκριση με το 2019, μέχρι το τέλος του 2020.

Η συνολική μείωση των εσόδων από την 1η Ιανουαρίου έως τις 31 Μαΐου 2020, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι, ανέρχεται σε 9,5 εκατομμύρια BAM, ήτοι περίπου 4,87 εκατ. ευρώ και στις 31 Μαΐου 2020, καταγράφεται ζημία 5 εκατομμυρίων BAM, ήτοι περίπου 2,56 εκατ. ευρώ.

Κατά την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους, τα πραγματοποιηθέντα κέρδη, μετά τη φορολογία, ανήλθαν σε 2,6 εκατομμύρια BAM, ήτοι περίπου 1,33 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με όλους τους σχετικούς δείκτες, η προβλεπόμενη ζημία για τις 31 Δεκεμβρίου 2020 θα προσεγγίσει τα 13,3 εκατομμύρια BAM, ήτοι περίπου 6,82 εκατ. ευρώ.

Η Κυβέρνηση, μετά από αίτημα του αεροδρομίου, αποφάσισε ότι η τρέχουσα απόφαση για τον φόρο επιβατών, ένα τέλος για την ανάπτυξη και τη βελτίωση της εναέριας κυκλοφορίας στην Ομοσπονδία της Β-E, δεν θα εφαρμοστεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021.